

Lehtoniittymaamehiläisen (*Andrena fulvago*) kartoitus kesällä 2006

Juho Paukkunen (lokakuu 2006)

1. Johdanto

Lehtoniittymaamehiläinen (*Andrena fulvago*) on äärimmäisen uhanalaiseksi luokiteltu mesipistiäislaji (Rassi ym. 2001), joka on erikoistunut keräämään siitepölyä mykerökukkaiskasveilta (Asteraceae), kuten huopakeltanolta (*Pilosella officinarum*) (Söderman & Leinonen 2003). Suomessa laji esiintyy harvinaisena Ahvenanmaalla, josta tiedossa on neljä havaintoa vuosilta 1944-55 ja kaksi havaintoa vuodelta 2000 (Söderman & Leinonen 2003). Vuonna 2004 laji löytyi SYKE:n ketotutkimuksessa Lohjansaaresta kolmelta eri kedolta. Löytötiedot on lueteltu alla:

1. V: Lohja, Paavola, Paavolan seuraintalon keto, 66835:3272, haavipyynti 4.6.2004, 1 koiras, leg. Juha Pöyry.
2. V: Lohja, Paavola, Paavolan seuraintalon keto, 66835:3272, keltavati 1, 15.-22.6.2004, 1 naaras, leg. Juho Paukkunen.
3. V: Lohja, Paavola, Paavolan seuraintalon keto, 66835:3272, haavipyynti 22.6.2004, 1 naaras, leg. Juho Paukkunen.
4. V: Lohja, Paavola, Paavolan seuraintalon keto, 66835:3272, keltavati 1, 22.6.-6.7.2004, 1 naaras, leg. Jussi Ikävalko.
5. V: Lohja, Paavola, Paavolan seuraintalon keto, 66835:3272, keltavati 1, 13.-21.7.2004, 1 naaras, leg. Jussi Ikävalko.
6. V: Lohja, Hermala, Kyttälän kalliokedot, 66835:3260, haavipyynti 22.6.2004, 1 naaras, leg. Juho Paukkunen.
7. V: Lohja, Hermala, Kyttälän kalliokedot, 66835:3260, keltavati 1, 22.6.-6.7.2004, 1 koiras, leg. Jussi Ikävalko.
8. V: Lohja, Hermala, Kyttälän kalliokedot, 66835:3260, keltavati 1, 21.7.-2.8.2004, 1 naaras, leg. Juha Pöyry.
9. V: Karjalohja, Pyöli, Nikun kallioketo, 66815:3235, keltavati 1, 6.-13.7.2004, 1 naaras, leg. Juho Paukkunen.

2. Kesän 2006 kartoitus

Lehtoniittymaamehiläistä kartoitettiin SYKE:n toimeksiannosta Lohjansaaren kedoilta 1.7.2006. Matkan aikana käytiin kaikilla kolmella kedolla, joilta laji oli löytynyt vuonna 2004, ja lisäksi lajia etsittiin Hermalan koilliskulman kalliokedolta (66843:3268), Painiemen kalliokedolta (66833:3264) ja ketomaiselta tienpientareelta (66833:3245). Aurinkoisesta ja lämpimästä säästä huolimatta yhtään lehtoniittymaamehiläistä ei nähty. Lohjansaaren lisäksi käytiin Lohjan Jalassaareissa Arorinteen kalliokedolla (66821:3278), Osuniemessä Vainiolan niityllä (6680:328) ja Kokkilassa Kokkilan kedolla (6678:334), mutta näissäkään paikoissa ei havaittu lehtoniittymaamehiläisiä.

SYKE:n ketotutkimus jatkui kesällä 2006 Paavolan seuraintalon kedolla, Kyttälän kalliokedoilla ja Nikun kalliokedolla sekä Hermalan koilliskulman ja Arorinteen kalliokedoilla, joilla kullakin oli kaksi keltavati-ikkunapyydystä kesäkuun alusta heinäkuun loppuun samaan tapaan kuin kesällä 2004. Näiden pyydysten saaliita ei ole vielä ehditty määrittämään, mutta on mahdollista, että lehtoniittymaamehiläisiä on tullut pyydyksiin saaliiksi.

3. Päätelmät

Lehtoniittymaamehiläinen jäi löytymättä kesän 2006 kartoituksessa, vaikka kartoitusajankohta ja sääolot olivat lajin havaitsemisen kannalta hyvät. Toisaalta kesän 2006 kuivuus on voinut olla lajille haitallista, kuten monille muillekin paahteisilla kedoilla eläville hyönteisille. Lehtoniittymaamehiläisen populaatiot Lohjansaareissa ovat nähtävästi myös pieniä ja vuosien väliset runsausvaihtelut merkittäviä, mikä voi vaikeuttaa lajin löytämistä.

Kirjallisuus:

Rassi, P., Alanen, A., Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) 2001: Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Söderman, G. & Leinonen, R. 2003: Suomen mesipistiäiset ja niiden uhanalaisuus. – Tremex Press Oy, Helsinki. 420 s.

Kartoitusmatkalla havaittuja pistiäisiä:

1. U: Lohja, Kokkila, Kokkilan keto, 6678:334:
2. V: Lohja, Hermala, Hermalan koilliskulman kalliokedon ympäristö, 66835:3260:
3. V: Lohja, Hermala, Kyttälän kalliokedot, 66835:3260:
4. V: Karjalohja, Pyöli, Nikun kallioketo, 66815:3235:
5. V: Lohja, Hermala, maantien piennar, 66833:3245:
6. V: Lohja, Paavola, Paavolan seuraintalon keto, 66835:3272:
7. V: Lohja, Osuniemi, Vainiolan niitty, 6680:328:

Chrysididae

- *Chrysis illigeri* (6) 1m
- *Chrysis ignita* (7) 1m
- *Trichrysis cyanea* (4) 1f

Vespidae

- *Euodynerus quadrifasciatus* (1) 1f
- *Ancistrocerus scoticus* (7) 1f
- *Ancistrocerus parietinus* (1) 1m
- *Symmorphus bifasciatus* (7) 1f

Pompilidae

- *Arachnospila anceps* (1) 1f
- *Arachnospila spissa* (4) 1m

Crabronidae

- *Astata boops* (7) 1m
- *Oxybelus uniglumis* (3) 1m
- *Oxybelus trispinosus* (6) 1m
- *Ectemnius continuus* (2) 1f
- *Nysson niger* (1) 1m, (5) 1f, (6) 1m
- *Argogorytes mystaceus* (1) 2f
- *Cerceris rybyensis* (5) 1f

Apidae

- *Colletes floralis* (5) 1m NT-laji.
- *Hylaeus confusus* (1) 1f + 1m, (6) 1f
- *Andrena fulvida* (1) 1f
- *Lasioglossum albipes* (4) 1f
- *Lasioglossum fulvicorne* (5) 1f
- *Lasioglossum leucopus* (3) 1f
- *Sphecodes monilicornis* (5) 1f
- *Trachusa byssina* (5) n. 3 yks. (näköhav.)
- *Anthidium punctatum* (1) 1 yks. (näköhav.), (5) n. 3 yks. (näköhav.)
- *Stelis minima* (6) 3m, (7) 1f + 2m
- *Heriades truncorum* (5) 1m
- *Chelostoma florisomne* (7) 1f
- *Chelostoma campanularum* (7) 4m + n. 500 yks. (näköhav.)
- *Hoplitis claviventris* (1) 1f
- *Megachile versicolor* (1) 2f, (2) 1m, (6) 1m
- *Megachile willughbiella* (1) 1m
- *Epeolus alpinus* (5) 1f
- *Bombus lucorum* (1) n. 4 yks. (näköhav.)
- *Bombus hortorum* (1) n. 5 yks. (näköhav.)
- *Bombus ruderarius* (1) 1w

Gasteruptiidae

- *Gasteruption erythrostomum* (7) 1f + 4m